

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ УПРАВЛІННЯ ТРАНСПАРЕНТНІСТЮ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КОНВЕРГЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

А. С. Зайцева, к. е. н., доцент, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, glazkova@karazin.ua, orcid.org/0000-0003-0818-7853

Методологія дослідження. Під час дослідження були використані такі загальнонаукові методи як: абстрагування – під час визначення сутності поняття «управління прозорістю розвитку підприємств»; аналіз і синтез – при виокремленні складових процесу управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів; системний підхід – при формуванні ефективної системи управління розвитком підприємств.

Результати. У статті сформовано теоретичне підґрунтя управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. За результатами проведеного дослідження виявлено, що сучасна система управління підприємствами України демонструє позитивні результати за умов свого постійного та безперервного вдосконалення, а також володіє потенціалом для відповіді на виклики мінливих умов як ендogenous, так і екзогенного середовища. Виокремлено фактори негативного впливу на розвиток підприємства, акцентовано увагу на необхідності створення науково-практичного обґрунтування системи заходів щодо підтримки рівня його вартості та забезпечення прийняття інноваційно-прогресивних рішень.

Новизна. Надано авторське визначення процесу управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів як парадигми управління з використанням інноваційних інструментів та інформаційної підтримки з метою продукування ефективних стратегічних управлінських рішень щодо концептуального моделювання та удосконалення бізнес-процесів, які стратегічно визначають конкурентні переваги підприємств, забезпечуючи при цьому прозорість особистого бізнес-функціонування в інституціональному середовищі, що враховує соціально-ціннісні зміни, спричинені науково-технічним розвитком для формування та раціонального використання інвестиційного потенціалу.

Практична значущість. Сформоване теоретичне підґрунтя управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів може стати підґрунтям для науково-практичного обґрунтування системи заходів щодо підтримки рівня вартості підприємства та забезпечення прийняття інноваційно-прогресивних рішень.

Ключові слова: управління, розвиток, підприємство, прозорість, конвергенція, інвестиційні процеси, інноваційно-прогресивні рішення.

Постановка проблеми. Сучасна система управління вітчизняними підприємствами демонструє позитивні результати в тих випадках коли, за умови постійного та безперервного вдосконалення, існує орієнтація на виклики мінливих умов ендogenous та екзогенного середовища, та розробки і впровадження механізмів для розвитку підприємств.

В даний час недостатня увага до сучасних інструментів управління підприємствами є одним з факторів, що обмежує розвиток вітчизняної економіки в цілому і негативно впливає на залучення інвестицій, конкурентоспроможність вітчизняних товарів, інноваційні перспективи розвитку виробництва в країні, рівень прийняття вітчизняними підприємствами аналітичного інструментарію новаторського типу.

У процесі управління керівництво підприємств стикається з різними факторами, які негативно впливають на його розвиток. Розробка заходів стратегічного характеру щодо підтримки рівня стійкого розвитку та конкурентоспроможності промислового підприємства потребує науково-практичного обґрунтування, яке забезпечить ефективність інноваційно-прогресивних рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В даний час питання формування ефективної системи управління розвитком підприємств є актуальним, його важливість відображена в багатьох наукових дослідженнях. Основними дослідниками даного напрямку є: Бурлай Т. [1], Геєць В. [2], Гладка Л. та Колеснік Є. [3], Єсімов С. та Бондаренко В. [4], Лук'яненко Д. [5], Наливайко Л. та Романов М. [6], Прохорова В. та Чобіток В. [7, 9], Хаустова В. та Колодяжна Т. [8] та інші. Незважаючи на значний доробок в даній сфері досліджень, слід також вказати на недостатню увагу науковців до питань стійкості підприємств, і особливо в умовах транспарентного розвитку підприємств.

Формулювання мети статті. Мета статті полягає у формуванні теоретичного підґрунтя управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні тенденції методології формування ефективної системи управління розвитком підприємств визначаються специфікою інноваційної концепції управління, змістом якої є управління підприємством з метою підвищення його вартості в результаті впровадження ефективно-прогресивних методів управління підприємством. Зокрема, багато вітчизняних підприємств мають є закрити форму, в яких формування ефективної системи управління розвитком підприємств не використовується.

Сучасний розвиток методів формування ефективної системи управління розвитком підприємств спрямований на оптимізацію застосування в менеджменті концепції інноваційно-прогресивних технологій. Методологічний інструментарій нової управлінської концепції не вивчений щодо існуючих реалій невизначеності.

Інноваційно-прогресивний характер концепції формування ефективної системи управління розвитком підприємств направлений на використання сучасних інструментів, які в більшості випадків, не використовуються на вітчизняних підприємствах.

Внутрішніми факторами формування ефективної системи управління розвитком підприємств є: динаміка зростання продажів, рентабельність продажів, індекс інвестицій в оборотний капітал, індекс інвестицій в довгостроковий капітал, довжина горизонту прогнозування, які відповідають за внутрішній розвиток вітчизняних підприємств.

Зовнішніми чинниками розвитку підприємства є проекти реорганізації з метою підвищення ступеня його вертикальної та горизонтальної інтеграції щодо виробленої основної продукції. Збільшення вартості шляхом злиття, поглинання та створення стратегічних альянсів визначає зовнішній розвиток вітчизняних підприємств.

Методологія управління вітчизняними підприємствами характеризується елементами наукового дослідження, а саме: предметом і об'єктом дослідження, інструментарієм системи управління – підходами та принципами, моделями та рекомендаціями, методами та засобами, що визначають ефективний результат (рис.1).

Сучасною метою формування ефективної системи управління розвитком підприємств є підвищення їх вартості, що веде до підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, галузі, національної економіки та позицій у світовому економічному просторі. Для вітчизняних підприємств характерна проблематика, яка пов'язана з неефективною системою управління та орієнтацією на максимізацію поточного прибутку. Акції більшості вітчизняних промислових підприємств не обертаються на відкритих фондових ринках, їх інвестиційна привабливість має дуже низький рівень, а тому обсяг залучення інвестицій обмежений. Отже, для успішного розвитку підприємства керівники повинні переходити до інноваційно-прогресивних технологій управління, орієнтованих на активний розвиток підприємства, ефективне стратегічне планування, мотивацію персоналу з точки зору інноваційного підходу.

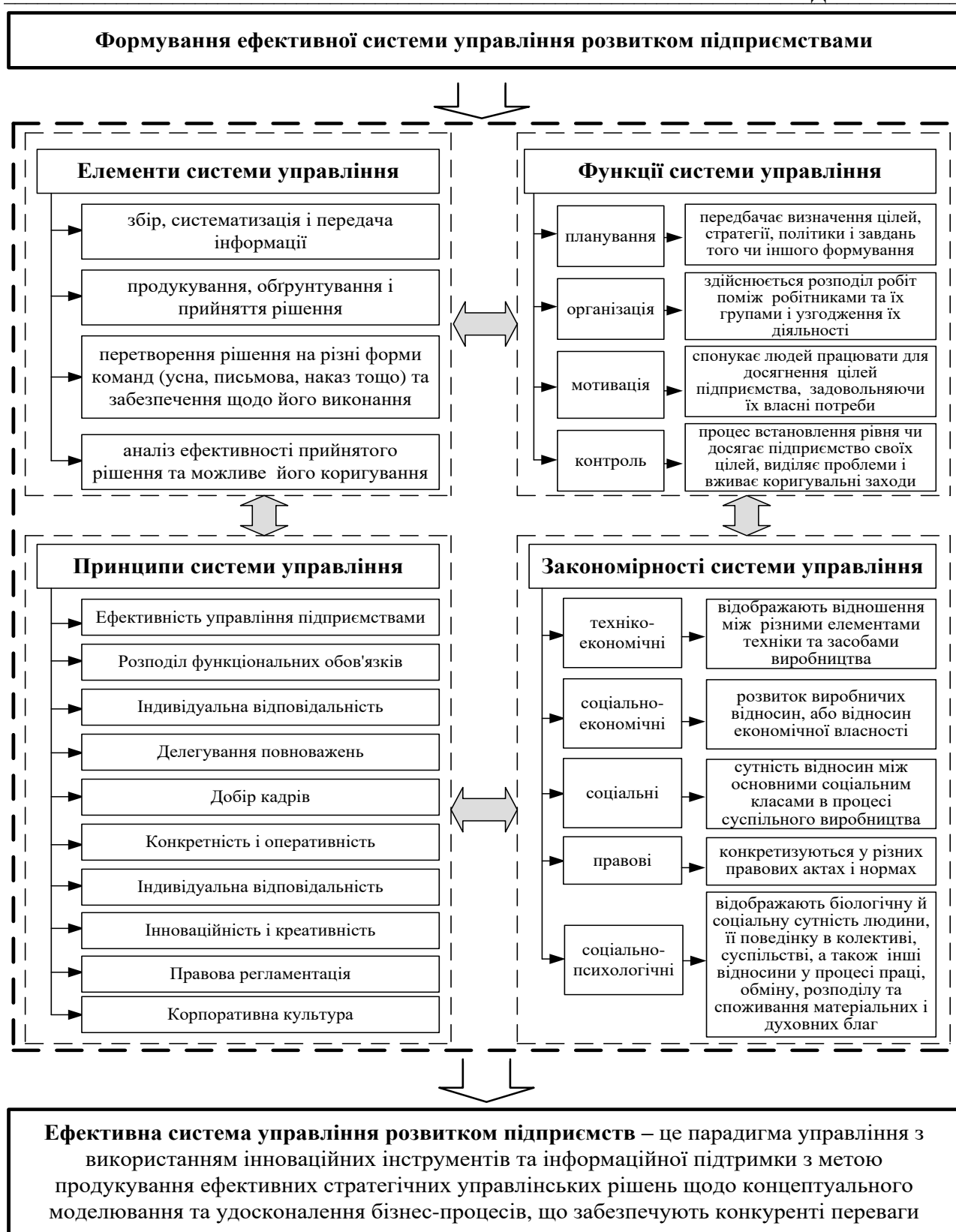

Рис. 1. Формування ефективної системи управління розвитком підприємств: теоретичний аспект

У сучасних умовах, коли виникають проблемні ситуації, менеджери повинні проводити комплексний аналіз ситуації та наяв-

них можливостей промислового підприємства. У кожному конкретному випадку вони змушені розробляти послідовність управлінських дій, прогнозувати та розраховувати

необхідні зміни показників для досягнення стратегічної мети і вибирати оптимальну альтернативу.

Використання інноваційно-прогресивних технологій на промисловому підприємстві дозволить керівництву раціонально прогнозувати наслідки виникнення тієї чи іншої негативної ситуації та формулювати комплекс необхідних оптимально-ефективних управлінських рішень.

Останні роки характеризуються численними реформами і переглядами принципів управління вітчизняними підприємствами, все більше уваги приділяється її взаємодії з суспільством, зростає розуміння необхідності підвищення ступеня відкритості. У зв'язку з цим зростає важливість розгляду проблеми транспарентності в контексті необхідності розвитку вітчизняних підприємств.

З англійської мови поняття «транспарентність» («transparency») перекладається як прозорий, зрозумілий, явний («trans» – прозорий, наскрізь та «pareo» – бути очевидним) [10]. Теоретичний базис процесу формування управління транспарентністю розвитку підприємств представлений на рис. 2.

Транспарентність – це рівень інформативної відкритості вітчизняного підприємства про структуру, можливі ризики, характеристика та результати діяльності. Рівень інформаційної прозорості фінансових посередників – це стан розкриття ними відомостей щодо результатів своєї господарської діяльності, корпоративного управління, кадрової політики, тощо, внутрішнім та зовнішнім користувачам.

Крім того, для окремих видів посередників, наприклад, банків, існують вимоги щодо інформаційної відкритості, дотримання яких є обов'язковою умовою для здійснення ними професійної діяльності на ринку фінансових послуг [4, 6].

В процесі розвитку та впровадження сучасних технологій з'являються різні епістемологічні інновації, які недостатньо осмислені в рамках існуючих підходів. На сучасному етапі до інновацій відносяться не тільки машини та механізми, а й комп'ютерні програми, інформаційні системи, алгоритми,

для яких активно розробляються нові способи роботи зі знаннями та інформацією. Результатом є як поява особливих когнітивних ситуацій, так і формування нових епістемологічних принципів, що визначають пізнавальну діяльність у інноваційній сфері.

Якщо в другій половині XX століття трансформація когнітивних процедур була пов'язана насамперед з інформаційними технологіями та когнітивними дослідженнями, то в даний момент їх векторне направлення сконцентровано на біологічних, соціальних і нанотехнологіях, які стикаються з новими когнітивними ситуаціями. Взаємодія та взаємовплив територій стали основою для їх конвергентних програм розвитку, що з'явилися на початку XXI століття. в США, Євросоюзі, Канаді, Японії, Китаю та інших країн, тому загальний термін «конвергентні технології» було закріплено за нано-, біо-, інформаційними, когнітивними, а потім і соціальними технологіями, а також феноменом їх узгодженого розвитку, який отримав назву «NBIC-конвергенція» (N-nano, B – bio, I – info, C – cogno).

Саме в цих сферах найбільш чітко простежується переосмислення ролі природи людини та взаємодії людини зі світом, а саме, основи перетворення людської діяльності по відношенню до середовища і себе, логіки розвитку знання та особливостей розвитку на сучасному етапі.

Програми розвитку конвергенції показують, що розвиток сучасних технологій не обмежується створенням нових гаджетів чи комп'ютерних програм. Він зачіпає онтологічні та епістемологічні основи виробництва, функціонування та взаємодії штучних об'єктів. Конструювання розглядається як самостійний метод здобуття знань, метою якого є не лише отримання практичного результату, а також знання. Ці аспекти зумовлюють достовірність епістемологічного аналізу феномену конвергенції, оскільки саме трансформація структури та способів пізнавальної діяльності зрештою визначає соціально-ціннісні зміни, спричинені науково-технічним розвитком.

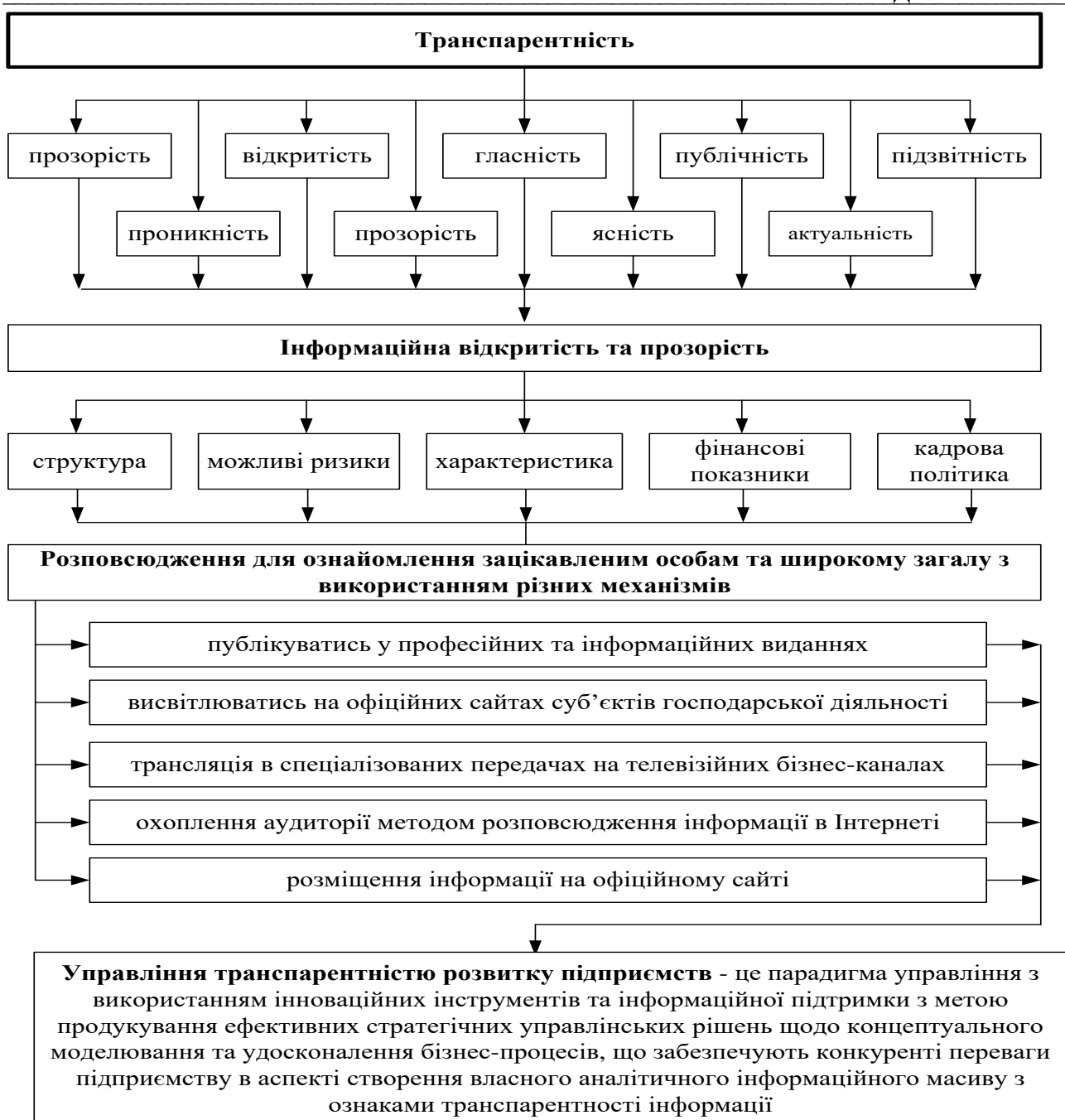

Рис. 2. Теоретичний базис процесу формування системи управління транспарентністю розвитку підприємств

Однією з найважливіших проблем сучасності є пошук контрольованих шляхів розвитку цивілізації, суспільства і людини. Якщо раніше розвиток суспільства визначався природними еволюційними чинниками, заснованими на принципі природного відбору живих організмів і популяцій, то з розвитком соціальних інститутів з'являються і самі фактори соціального розвитку, детерміновані уявленнями людини про це явище – необхідні структура суспільства та необхідність її збереження або зміни.

Протягом сотень років суперечливість цих уявлень - про обов'язкову поведінку і спонтанну зміну соціальних інститутів – визначала стрибкоподібний розвиток суспільства в цілому. Лише у XX столітті з появою нових виробничих, промислових, комерційних, фінансових, інформаційних і соціальних технологій виникла реальна тенденція до їх розширення, розвитку та поширення на всі сфери життя людини, зробивши їх основою цілеспрямованого створення суспільства нового типу, заснованого на сучасній науці. Ця

тенденція означає якісну зміну самої природи суспільних явищ - перетворення стихійних природних основ в організовані природні в результаті технологізації всіх суспільних процесів – їх самоорганізації та саморозвитку в безконфліктний спосіб. У цьому питанні першочергове значення має

наука, яка пропонує нові концепції управління цими процесами.

Сучасна наукова свідомість висуває як нову модель науки – комплексні міждисциплінарні дослідження, а як ідеал науки – високу соціально-практичну спрямованість (рис. 3).

Рис. 3. Парадигма зміни у науковому знанні розвитку концепції конвергенції

У зв'язку з цим саме конвергентні технології стають предметом і основою дослідження процесів об'єднання основних сфер культури – науки, суспільства і людини, що призведе до нової форми єдності всього людства не лише завдяки науково-технічним змінам та соціальним чинникам сучасності, а й формування нових організаційних форм їх взаємодії.

Перспективи розвитку феномену «конвергенції» базуються на таких соціально значущих інноваціях як нанотехнології, біотехнології, інформаційні технології, когнітивні технології тощо, які, з одного боку, дозволяють усунути всі перешкоди для поширення конвергентних ідей, а з іншого – створюють можливості для зловживань. Це створює проблему контролю над процесами розвитку конвергенції.

Соціалізація цієї практики породжує технонауку, а саме: поєднання технологічних, організаційних та управлінських інновацій, що розширює свої можливості за допомогою інформації та мережевих структур,

створюючи нову основу для соціального розвитку та нову ієрархію соціальних структур, цінністю якої є нанотехнологія – сукупність передових засобів матеріального виробництва.

Вітчизняні та зарубіжні науковці стверджують, що під впливом сучасного індустріального розвитку різні економічні системи набувають однакових рис, зближуються, що і характеризує термін «конвергенція».

Отже, конвергенція є складним соціальним явищем, який відображає закономірності розвитку суспільства в умовах глобалізації і призведе до нової форми єдності всього людства не лише завдяки науково-технічним змінам та соціальним чинникам сучасності, а й формування нових організаційних форм їх взаємодії.

Будь-які інноваційні процеси, в тому числі і процес конвергенції, не можуть бути реалізованим без залучення інвестицій. Подолання економічних, політичних, інших криз та забезпечення сталого розвитку знач-

ною мірою пов'язані з можливостями формування та використання необхідного для вирішення цих проблем інвестиційного потенціалу, насамперед залучення його до реального сектору економіки.

Кризовому стану вітчизняної економіки сприяло кілька факторів: розрив економічних зв'язків з деякими державами; трансформація соціально-економічних відносин; обмеження економічної ролі держави в процесі переходу до ринкової економічної системи; постійне зростання інфляційних процесів; скорочення доходів населення і, як наслідок, зменшення рівня купівельної спроможності тощо. Все це призвело до різкого зниження інвестиційної активності у вітчизняній економіці, у виробництві товарів і послуг, що суттєво знизило матеріально-фінансову основу процесу відтворення виробництва на підприємствах.

Аналізуючи поточний стан справ у інвестиційній сфері, можна констатувати той факт, що рекомендації направлені на пошук внутрішніх джерел інвестування: економічного зростання, підвищення ефективності виробництва та концентрації капіталу, розвитку грошових відносин, конкуренції та ефективних організаційно-правових форм ведення бізнесу, але сучасний стан не дозволяє це реалізувати в повній мірі.

Водночас необхідно створити сприятливі умови для залучення іноземних інвестицій, цьому фактору перешкоджають військовий стан, негативний вплив пандемій, високий рівень корупції, релокація бізнесу, міграційні процеси тощо. Тому дослідження формування та раціонального використання інвестиційного потенціалу з урахуванням нових положень у теорії та практиці процесу накопичення, інноваційної спрямованості розвитку інвестиційної сфери, інвестиційних можливостей економічної інтеграції є актуальними.

Подолання глибокої економічної кризи та вихід на траєкторію економічного зростання об'єктивно пов'язані зі структурою інвестиційних процесів, необхідних для вирішення цих проблем, насамперед у реальному секторі економіки, за рахунок використання

як внутрішніх, так і зовнішніх джерел фінансування. Можливості реструктуризації та зростання виробництва визначаються чинниками ефективної ринкової системи господарювання, розвитку відносин власності, формування підприємництва та управління фінансами. Проте матеріальною основою забезпечення динаміки соціально-економічного розвитку є інвестиційні процеси, кількісні та якісні характеристики яких відображають упорядковану сукупність інвестиційних ресурсів, що дозволяє досягти цілісного економічного та соціального ефекту від їх використання. При цьому інвестиційні ресурси розглядаються як матеріально-технічні, фінансові та нематеріальні активи.

Процес перетворення інвестиційних благ в інвестиційні ресурси відбувається за законами ринку: попиту та пропозиції, конкуренції тощо. При цьому змінюється структура джерел інвестиційних ресурсів, які стають факторами виробництва.

Інвестиційні процеси, що відображають ринкові зміни в інвестиційній сфері економіки, здійснюються її суб'єктами: інвесторами-споживачами інвестиційних коштів та постачальниками ресурсів; «користувачі» новостворених капітальних благ; «користувачі» споживчих товарів, вироблених на базі наявного капіталу; суб'єкти інвестиційної інфраструктури.

Економічна взаємодія між суб'єктами інвестиційної сфери проявляється у співвідношеннях між інвестиційним попитом і пропозицією як ринкові категорії, що відображають можливості майбутнього економічного зростання. Ця ознака набуває особливого значення в умовах економічної нестабільності параметрів динаміки економічних процесів, коливання яких може призвести до неефективного використання їх сукупності. Це необхідно враховувати для подолання негативного впливу на ефективність використання інвестиційних ресурсів.

Ефективне використання науково-технічного, виробничо-технологічного потенціалу та природних ресурсів об'єктивно взаємозалежне від закономірностей створення інвестиційних можливостей системної основи відтворювального циклу (рис.4).

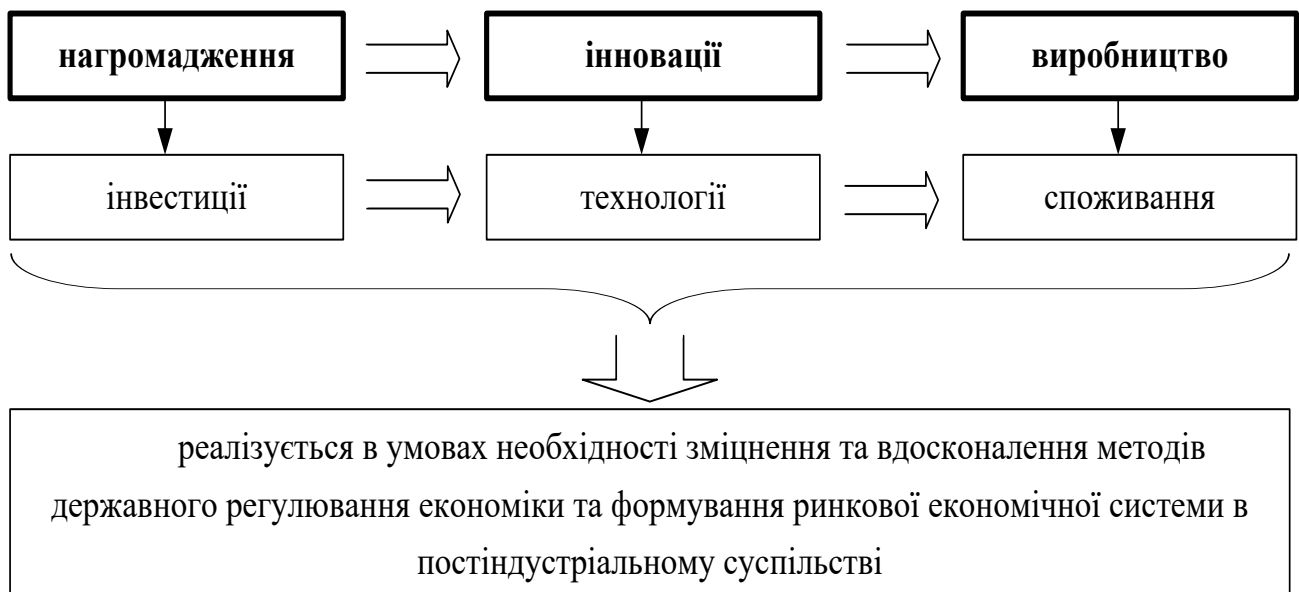

Рис. 4. Науковий підхід до створення інвестиційних можливостей системної основи відтворювального циклу

Стратегічне значення має раціональне поєднання внутрішніх і залучених інвестицій, що забезпечує економічне зростання. Залучений капітал має бути спрямований насамперед на розробку природних ресурсів, імпорту технологій та обладнання, розвиток інфраструктури та вирішення соціальних та екологічних проблем. Слід зазначити, що надання іноземних позик визначається економічною політикою іноземних країн, які прагнуть стимулювати експорт, забезпечити ринки для своєї продукції та розширити межі глобалізації власної економіки. Залучення прямих залучених інвестицій не збільшує зовнішній борг, але інвесторам надаються не тільки об'єкти, а й потенційні прибутки від їх експлуатації.

Науково-технічна революція внесла в структуру інвестування значні трансформаційні зміни. Відповідно до подвійної структури інвестицій та подвійності інвестиційного процесу вплив таких інвестицій на економічне зростання також подвійний. З одного боку, переважно на першій фазі, інвестиції виступають як процес витрачання додаткового грошового капіталу на придбання факторів виробництва, що призводить до

збільшення сукупного попиту і, на основі ефекту мультиплікатора, до стимулювання економічного зростання. З іншого боку, на другому етапі продуктивне функціонування накопичених факторів виробництва саме виступає як економічне зростання, збільшуючи загальну пропозицію товарів.

В період науково-технічної революції інвестиції набувають нової якості, а саме якості фактора розвитку наукових знань, що сприяє виникненню значних виробничо-технологічних змін в економіці. Збільшується обсяг наукових знань, що використовуються у виробництві, знижується частка матеріального виробництва в структурі сучасного виробництва та активно розвиваються інформаційні технології. Все це обумовило формування теоретичного підґрунтя управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів (рис. 5).

Логічним результатом використання інвестиційного потенціалу є: створення нових виробничих фондів, як перспективних інноваційно-технологічних систем, що забезпечать підвищення рівня конкурентоспроможності в сучасних умовах нестабільності

Рис. 5. Формування теоретичного підґрунтя управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів

Висновки. На основі проведеного дослідження проаналізовані складові процесу управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів та надано авторське визначення, сутність якого полягає у тому, що це парадигма управління з використанням інноваційних інструментів та інформаційної підтримки з метою продукування ефективних стратегічних управлінських рішень щодо концептуального моделювання та удосконалення бізнес-процесів, які стратегічно визначають конкурентні переваги підприємств, забезпечуючи транспарентність особистого бізнес функціонування в інституціональному середовищі (надає всім зацікавленим сторонам необхідну їм для прийняття раціональних рішень інформацію у відкритій, повній і своєчасній формі), що враховує соціально-ціннісні зміни, спричинені науково-технічним розвитком для формування та раціонального використання інвестиційного потенціалу з метою накопичення, інноваційної спрямованості розвитку інвестиційної сфери, інвестиційних можливостей економічної інтеграції підприємства.

Література

1. Бурлай Т.В. Соціально-економічна конвергенція: теорія і практика: моногр. Київ: НАН України: ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України», 2019. 364 с.
2. Геєць В.М. Ендогенізація розвитку економіки у вимірі рівноправності відносин держави, бізнесу та суб'єктів голосування. *Економіка України*. 2018. № 7. С. 3-19.
3. Гладка Л.І., Колеснік Є.О. Українські стартапи: сучасний стан розвитку інноваційного підприємництва. *Молодий вчений*. 2017. Т. 44. № 4. С. 647-651.
4. Єсімов С.С., Бондаренко В.А. Транспарентність як принцип діяльності органів публічного управління в умовах використання інформаційних технологій. *Соціально-правові студії*. 2018. Вип. 1. С. 42-49. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/biblioteka/sps/SPS_2018_1/09.pdf
5. Конвергенція економічних моделей Польщі та України: моногр. / за наук. ред. Д. Лук'яненка, В. Чужикова, М. Вожняка. Київ: КНЕУ, 2010.
6. Наливайко Л., Романов М. Поняття та ознаки транспарентності в контексті євроінтеграції. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2016. № 5 (21). С. 27-29.
7. Прохорова В.В., Проценко В.М., Чобіток В.І. Формування конкурентної стратегії підприємств

на засадах інноваційно-спрямованого інвестування: монографія. Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2015. 291 с.

8. Хаустова В.Є., Колодяжна Т.В. Вплив процесів злиттів та поглинань на конкурентоспроможність економіки в умовах глобалізації: монографія. Х.: ФОП Лібуркіна Л.М., 2019. 416 с.

9. Babenko, V., Baksalova, O., Prokhorova, V., Dykan, V., Ovchynnikova, V., Chobitok, V. Information and Consulting Service Using in the Organization of Personnel Management // *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 38-3, no 1, P. 1-10.

10. Словник UA.
<https://slovyk.ua/index.php?swrd>

References

1. Burlai, T.V. (2019). *Sotsialno-ekonomichna konverhentsiia: teoriia i praktyka*. Kyiv: NAN Ukrainy: DU «Instytut ekonomiky ta prohnzovuvannya NAN Ukrainy».
2. Heiets, V.M. (2018). *Endohenizatsiia rozvytku ekonomiky u vymiri rivnopravnosti vidnosyn derzhavy, biznesu ta subiektiv holosuvannya*. *Ekonomika Ukrainy*, (7), 3-19.
3. Hladka, L.I., & Koliesnik, Ye.O. (2017). *Ukrainski startapy: suchasnyi stan rozvytku innovatsiinoho pidpriemnytstva*. *Molodyi vchenyi*, Tom 44, (4), 647-651.
4. Yesimov, S.S., & Bondarenko V.A. (2018). *Transparentnist yak pryntsyyp diialnosti orhaniv publichnoho upravlinnia v umovakh vykorystannia informatsiinykh tekhnolohiyi*. *Sotsialno-pravovi studii*. Issue 1, 42-49. Retrieved from http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/biblioteka/sps/SPS_2018_1/09.pdf
5. Lukianenko, D., Chuzhykova, V., & Vozhniak, M. (Eds.). (2010). *Konverhentsiia ekonomichnykh modelei Polshchi ta Ukrainy*. Kyiv: KNEU.
6. Nalyvaiko, L., & Romanov, M. (2016). *Poniattia ta oznaky transparentnosti v konteksti yevrointehratsii*. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*, 5(21), 27-29.
7. Prokhorova, V.V., Protsenko, V.M., & Chobitok, V.I. (2015). *Formuvannya konkurentnoi stratehii pidpriemstv na zasadakh innovatsiinospriamovanoho investuvannya*. Kharkiv: *Ukrainska inzhenerno-pedahohichna akademiia*.
8. Khaustova, V.Ye., & Kolodiazna, T.V. (2019). *Vplyv protsesiv zlyttiv ta pohlynan na konkurentospromozhnist ekonomiky v umovakh hlobalizatsii*. Kharkiv: FOP Liburkina L.M.
9. Babenko, V., Baksalova, O., Prokhorova, V., Dykan, V., Ovchynnikova, V., Chobitok, V. Information and Consulting Service Using in the Organization of Personnel Management // *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 38-3, no 1, P. 1-10. <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i4.3999/>
11. Slovyk UA.
<https://slovyk.ua/index.php?swrd>

THEORETICAL BACKGROUND OF TRANSPARENCY MANAGEMENT
DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE
CONDITIONS OF CONVERGENCE OF INVESTMENT PROCESSES

*A. S. Zaitseva, Ph. D (Econ.), Associate Professor, Kharkiv National University named after
V. N. Karazin*

Methods. During the research, such general scientific methods are used as: abstraction – when determining the essence of the concept of «transparency management of enterprise development»; analysis and synthesis – when distinguishing the components of the transparency management process of the development of enterprises in the conditions of convergence of investment processes; systematic approach – in the formation of an effective management system for the development of enterprises.

Results. The article provides a theoretical basis for managing the transparency of enterprise development in the conditions of convergence of investment processes. According to the results of the conducted research, it was found that the modern enterprise management system of Ukraine demonstrates positive results under the conditions of its constant and continuous improvement, and also has the potential to respond to the challenges of changing conditions of both endogenous and exogenous environments. The factors of negative influence on the development of the enterprise are singled out, attention is focused on the need to create a scientific and practical justification of the system of measures to maintain the level of its value and ensure the adoption of innovative and progressive decisions.

Novelty. There is given the author's definition of the process of managing the transparency of the development of enterprises in the conditions of the convergence of investment processes as a management paradigm with the use of innovative tools and information support for the purpose of producing effective strategic management decisions regarding conceptual modeling and improvement of business processes that strategically determine the competitive advantages of enterprise, while ensuring the transparency of personal business functioning in an institutional environment that takes into account socio-value changes caused by scientific and technical development for the formation and rational use of investment potential.

Practical value. The formed theoretical basis for managing the transparency of the development of enterprises in the conditions of convergence of investment processes can become the basis for scientific and practical substantiation of the system of measures to support the level of the value of the enterprise and ensure the adoption of innovative and progressive decisions.

Keywords: management, development, enterprise, transparency, convergence, investment processes, innovative and progressive solutions.

Надійшла до редакції 29.08.23 р.